

[شهروند] روزهای آخر سال است و همه دغدغه هایی دارند و مردم هم چشم امیدشان به وعده های سیاستمداران و قانون گزاران است و با این همه مسائل جدی و جدیدی در پیش روی کشور است. هر چه باشد همه امیدوارند گشایشی ایجاد شود و معیشت مردم بهتر از حال و گذشته شود. در این میان برخی از رسانه ها به بررسی وعده های دولت پرداخته اند و برخی از پشت پرده های تصمیم سازی گفته اند و بعضی هم به نقد و ارائه طریق پرداخته اند. اما در این میان تقاضای وفاق و همدلی از سوی دولت برای مخالفان چندان اهمیتی نیافته و همچنان برگزاف و کردار خود استوارند....

در دو هفته اخیر مدافعان قانون حجاب و عفاف نه تنها در مقابل ساختمان مجلس بارها تجمع کردند، بلکه پا را از آن فراتر گذاشتند و برای تجمع مقابل بیت آیت‌الله جوادی آملی رفتند. برخی از تصاویر حاکی از آن است که دست کم یکبار این گروه از میدان بهارستان تا سعادت‌آباد را با ماشین ملی کرده‌اند تا خواسته‌هایشان را به‌گوش همه برسانند. اما همه چیز به اعتراض‌های خیابانی گروهی تندروبر نمی‌گردد. آنها در بین نمایندگان مجلس هم طرفدارانی دارند و حتی یکی از این طرفداران ماجرا را به دیدار رضانی کارگزاران نظام‌بازرهارنقلاب‌کشانده‌است. از سوی دیگر به‌نظر می‌رسد صدا و سیما هم طرف‌خود را مشخص کرده‌است.

FATF؛ مسأله‌ای که ممکن است به تاریخ ببیوندد؛ یکی از وعده‌های اصلی پزشکیان در دورانی که گاندی‌پندای ریاست جمهوری بود، تلاش برای خروج از فهرست سیاه اف ای تی اف است. البته او راهکار خاصی برای خروج از این لیست ارائه نداد اماگفت: «اف‌ای تی‌اف مثل فیفاست. اگر قبولش نکنیم، نمی‌توانیم وارد بازی‌های بین‌المللی بشویم. بانک‌ها به‌خاطر آن ما را بازی نمی‌دهند».

این حرف‌ها در همان زمان نشان داد که مسعود پزشکیان به ماجرای اف ای تی‌اف دیدگاهی واقع‌بینانه دارد. هر چند بسیاری معتقدند تا زمانی‌که تحریم‌های بین‌المللی رفع نشود، خروج از فهرست سیاه اف ای تی اف نقشی در کاهش مشکلات اقتصادی کشور ندارد اما این اتفاق می‌تواند دست‌کم در داخل کشور، امید ایجاد کند. با این وجود دو لایحه پارلمووسی‌اف‌تی‌به دلیل آنکه طی مدت زمان تعیین شده در مجمع تعیین تکلیف نشدند، این امر کمی بعد مشخص شد پزشکیان در نامه‌ای از رهبری خواست تا این دو لایحه دوباره به دستور کار مجمع بازگردند که با پاسخ مثبت ایشان همراه شد. با این حال پس از ماه‌ها بررسی این دو لایحه در کمیسیون‌های مربوطه، مصطفی میرسلیم عضو مجمع تشخیص مصلحت‌های کشور که خودش از مخالفان اف ای تی‌اف محسوب می‌شود گفته تکلیف پارمو و سی اف تی، دو کنوانسیون که باعث می‌شود ایران از فهرست سیاه خارج شود، تا اوایل بهار مشخص خواهد شد. اما مدتی بعد امیدها به تصویب این دو لایحه افول کرد؛ به شکلی که برخی معتقدند ختم به خیر شدن ماجرای اف ای تی‌اف، در شرایط فعلی شانس زیادی ندارد. آنها می‌گویند مخالفان تصویب پارمو و سی اف تی دست بالا را دارند و دولت‌هم‌که در زمینه‌رفع تحریم‌ها تقریباً ناامید شده است، ظاهراً ریزنی جدید و ویژه‌ای در این زمینه نداشته‌است.

تحریم‌ها؛ اوضاع ناامیدکننده است؛ اما چهارمین پرونده مهم و حیاتی در این روزهای پایان سال، مسأله قانون حجاب و عفاف است. طبق گفته‌قائم‌پناه معاون اجرایی رئیس جمهور، پزشکیان در تازه‌ترین اظهارنظر خود تأکید کرده «قانون عفاف و حجاب را نمی‌توانم اجرا کنم چون برای مردم مشکل ایجاد می‌کند و من در مقابل مردم نخواهم ایستاد». او این حرف‌ها را در میانه آذرماه و گفتگوی تلویزیونی دولت‌داشت‌ودران زمان اعلام کرد دولت آماده اجرای قانون حجاب و عفاف نیست، با وجود اینکه مسعود پزشکیان در مورد مسأله حجاب کاملاً شفاف موضع گرفته است اما اوضاع برای او بسیار دشوار پیش می‌رود.

شد؛ خبر کوتاهی که در پایگاه اطلاع‌رسانی دولت منتشر شد، نشان می‌دهد در این جلسه، اعضا به بررسی دستور جلسه پرداختند و مقرر شد مباحث مطرح شده در جلسه آتی شورا، نهایی شود. هرچند درباره جزئیات این جلسه اطلاعاتی منتشر نشده، ولی برخی منابع آگاه می‌گویند وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در این جلسه تلاش زیادی داشته تا اعضای مخالف رفع فیلترینگ را متقاعد کند که محدودیت شبکه اجتماعی یوتیوب برداشته‌شود.

البته این تلاش به سرانجام نرسید و مقرر شد که ادامه بحث‌ها در جلسه آینده انجام‌شود. ستارهاشمی البته بارها بر این موضوع تأکید کرده بود که نمی‌توان زمان دقیقی برای رفع فیلترهیچ‌یک از پلتفرم‌ها ارائه داد و به بیان دیگر امکان شفاف‌سازی وجود ندارد. وی در عین حال پیش از این در گفت‌وگو با «ایران» یادآور شده بود که دولت و به طور مشخص وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با پس نخواهد کشید و از هیچ تلاشی برای رفع فیلتر از شبکه‌های اجتماعی مسدود شده، فروگذار نخواهد کرد. با اینکه هنوز یک سه‌شنبه دیگر تا پایان سال پیش‌روداریم و جلسه این‌شورا می‌تواند برگزار شود ولی احتمال برگزاری آن بسیار پایین است، بنابراین گمان نمی‌رود که بتوانیم در سال ۱۴۰۳ شاهد برداشته شدن گام دوم رفع فیلترینگ باشیم؛ موضوعی که اگر به‌ثمر می‌نشت بی شک شادکامی بسیاری از مردم را به همراه داشت و با شور و شوق و امید بیشتری به استقبال سال جدید می‌رفتند.

مذاکرات به نتیجه می‌رسد؟ شاید صحبت‌های سختجوی دولت که احتمال رفع فیلتر تلگرام و یوتیوب تا پایان سال خیر داده بود و همچنین تأکید آذری جهرمی وزیر ارتباطات و فناوری دولت دوازدهم بر این موضوع بود که مردم رانسبت به پایان یافتن برخی دیگر از محدودیت‌ها تا پایان سال دلگرم‌کرده بود؛ امیدی که با نبود اجماع بر سر رفع فیلترینگ یا شاید هم مورد قبول قرار نگرفتن شروط ایران ازسوی مدیران پلتفرم‌های خارجی، عملاً از بین رفت.

یکی از شروط ایران برای پلتفرم‌های خارجی، استقرار سرور این شبکه‌های اجتماعی در کشور بوده که البته هنوز این موضوع رخ نداده است؛ هرچند به تاژی محمدامین آقاییری، دبیر شورای عالی فضای مجازی از آغاز مذاکرات بین ایران واین پلتفرم‌ها خبر داده و یادآور شده بود: «برخی پلتفرم‌ها از این پیشنهاد استقبال کرده‌اند و بعضی هم درحال بررسی این پیشنهاد هستند».

با اینکه برخی، از لزوم استقرار سرور شبکه‌های اجتماعی در داخل کشور حمایت می‌کنند در مقابل اما برخی هم معتقدند به تعویق انداختن رفع فیلترینگ تا زمان به نتیجه رسیدن مذاکرات با پلتفرم‌ها، بسیار زمانبر است. از نگاه برخی از کارشناسان هم مذاکره با پلتفرم‌های خارجی برای رفع فیلترینگ، به‌تیجه نمی‌رسد. ابوالحسن فیروزآزادی، رئیس پیشین مرکز ملی فضای مجازی یکی از این افراد است که به تاژی به این‌موضوع اشاره کرده‌است. وی

در این باره گفت: «بعید است که مذاکره با پلتفرم‌های خارجی برای رفع فیلترینگ به نتیجه برسد؛ چراکه ملاحظات سیاسی در این زمینه وجود دارد، بنابراین توافقی با این پلتفرم‌ها به دلیل تحریم‌ها قابلت به نتیجه رسیدن ندارد و باید شورای عالی فضای مجازی به صورت یک‌طرفه تصمیم‌گیری کند، همانند سایر مواردی که تحریم‌ها در ورزده‌ایم.»

نیازمند پلتفرم‌های داخلی قدرتمند هستیم؛ البته بعضی دیگر از فعالان حوزه فضای مجازی هم معتقدند در صورت داشتن پلتفرم‌های داخلی قدرتمند، به راحتی می‌توان بدون هیچ پیش شرطی، رفع فیلتر همه پلتفرم‌های مسدود شده در ایران را انجام داد، چراکه اگر نیازهای کاربران در پلتفرم‌های بومی برطرف شود، کاربران خواهند داخلی را انتخاب خواهند کرد. البته چنین نگاهی نیز قطعاً زمانبر است و باید تولید محتوای مناسب و جذاب در کشور با توان بیشتری صورت بگیرد.

به اعتقاد این گروه، شورای عالی فضای مجازی راه‌اشتباهی را در پیش گرفته‌است چراکه به دلایل مختلف، شبکه‌های اجتماعی خارجی، شرط ایران برای استقرار سروهای خود در ایران را نخواهند رفع فیلترینگ به سال آینده موکل

پیدا و پنهان

www.shahrvand-newspaper.ir

پذیرفت. این کارشناسان، یکی از مهم‌ترین موانع را تحریم‌ها می‌دانند و معتقدند اگر با این نگاه پیش برویم، هرگز وعده دولت چهاردهم برای رفع فیلتر پلتفرم‌های خارجی مسدود شده نمی‌تواند عملی شود و شاهد برداشته شدن گام دوم رفع فیلتر نخواهیم بود. حال باید منتظر ماند و دید تحویل سال، تحولی در نگاه مخالفان رفع فیلترینگ و از بین رفتن دو قطبی موجود در شورای عالی فضای مجازی ایجاد خواهد کرد یا خیر.

نتیجه‌نظرات استصوابی!

اما موضوع تجمعات غیرقانونی همچنان مسئله است. مرتضی مبلغ، معاون سیاسی وزارت کشور در دولت اصلاحات، در ارزیابی سخنان تندروها در تجمع مقابل مجلس به هم‌میهن گفت: «قبل از اینکه به تحلیل موردی جریان بپردازیم خوب است تمام حاکمیت و مقامات اصلی آن ببینند چه محصولی در کشور کاشته‌اند، یعنی در اثر تبعیض‌ها و نظارت استصوابی است که به صورت آن مجلس پنج‌شش درصدی تشکیل می‌شود) دخالت‌های مختلف که در نهادهای مختلف می‌شود، رقابت‌های غیر سازمان‌یافته و ده‌ها مسئله دیگر و رویکردهای غلط موجود، دسته‌گل‌هایی است که آنها به آب داده و اینکه چه افکار پربشانی در کشور شکل گرفته که به راحتی و با استفاده از پشتیبان‌ها و امکانات نظام اینطور پریشان‌گویی و پریشان‌رفتاری از خود نشان می‌دهند.»

او افزود: «اگر یک حاکمیت به فضا و جامعه درست نگاه کند که چه کسانی به اسم آن حاکمیت، در قالب حاکمیت و استفاده از امکانات حاکمیت، اینطور رفتارهای ضدنظام را از خود نشان می‌دهند؛ رفتارهایی که جز تضعیف و تخریب نظام نیست، به این نتیجه می‌انجامد که باید ریشه‌یابی شود چرا این رفتارها انجام می‌شود. این اتفاقات محصول همان رفتارهایی است که سالیان سال همه فریاد می‌زدیم و هشدار می‌دادیم و می‌دهیم که بسیاری از این رویکردها و سیاست‌ها غلط است و نتایج نامبارک و خطرناکی به همراه دارد.» عضو شورای مرکزی حزب اتحاد ملت تأکید کرد: «در شرایطی که بالاترین مقام این نظام، مقام رهبری می‌گویند «تضعیف این دولت تضعیف همه ما، نظام و حاکمیت است همان رفتارهایی است که سالیان سال همه فریاد می‌زدیم و هشدار می‌دادیم و می‌دهیم که بسیاری از این رویکردها و سیاست‌ها غلط است و نتایج نامبارک و خطرناکی به همراه دارد.» عضو شورای مرکزی حزب اتحاد ملت تأکید کرد: «در شرایطی که بالاترین مقام این نظام، مقام رهبری می‌گویند «تضعیف این دولت تضعیف همه ما، نظام و حاکمیت است همان رفتارهایی است که سالیان سال همه فریاد می‌زدیم و هشدار می‌دادیم و می‌دهیم که بسیاری از این رویکردها و سیاست‌ها غلط است و نتایج نامبارک و خطرناکی به همراه دارد

سال دوازدهم | شماره ۳۳۱۳

آسیب را به کسانی می‌زند که آنها را به وجود آورده‌اند. جریان‌های افراطی در طول دو، سه‌دهه نشان دادند که هیچ‌حد یقینی ندارند و این شعارهایی که می‌دهند، شعارهای ساختگی، توخالی و غیرواقعی است. این افراد در شرایط خاص به هیچ‌کدام از این شعارها پایبندی نخواهند داشت. همین یکی، دو سال گذشته هم به خوبی تجربه کردیم که اگر کمی جلوبرود، اهداف حاکمیت و از لحاظ رهبری و اهداف سایر کسانی که دلسوز کشور هستند، به راحتی اقدام می‌کنند. این اتفاق به کرات رخ داده و متأسفانه روز به روز هم تشدید می‌شود. آنها جز اینکه بیشترین آسیب را به‌کل کشور و مردم و نظام می‌زند، بدترین فرصت‌ها را هم برای سوءاستفاده دشمن فراهم می‌کنند. در واقع بستری ایجاد می‌کنند و دشمنان هم سوار این بسترها می‌شوند و به کشور آسیب می‌رسانند.

این مسئله کاملاً روشن است.» مبلغ با اشاره به سیاست‌های غلط در کشور، گفت: «یکی از سیاست‌های غلط، نظارت استصوابی است که به صورت کاملاً سلیقه‌ای انتخابات را در انحصار یکسری جریانات خاص قرار می‌دهند و مردم را سرخورده می‌کنند تا مشارکت حداقلی باشد. اگر برای این تندروها چاره‌اندیشی نشود، تردیدی ندارم که اولین قربانیان‌شان کسانی‌اند که آنها را ساخته و بزرگ کرده‌اند.»

دولت برای اصلاح قانون حجاب لایحه بدهد

از سوی دیگر در همین ارتباط امیر واعظ‌اشتیانی، عضو شورای مرکزی حزب مؤتلفه درباره این تحولات به هم‌میهن گفت: «سیاسیون ما باید به این نکته توجه کنند که اگر اجرای قانون در زمان خود، و در مقطع مناسب خودش انجام شود، هیچ‌وقت منجر به حواشی نخواهد شد. اصلاً اشکال سر این است. همه دم از قانون می‌زنند اما گاه می‌بینیم که برخی‌ها تحمل اجرای قانون را هم ندارند. الان قانون حجاب در مجلس تصویب شده و ۲۰۹ نماینده نیز با امضای یک‌نامه از رئیس مجلس خواستند آن را ابلاغ کند. اگر قانون است، باید ابلاغ و در نهایت اجرا شود.

اگر هم مجری اشکالی در اجرای قانون می‌بیند، باید لایحه بدهد که این بخش‌های مشخص از قانون اصلاح شود. نه لایحه می‌دهند، نه قانون را جرمی‌کنند. این نشان می‌دهد که سیاست‌یک‌بام‌و‌دو هوارا در پیش گرفتیم. اگر اشکالی هست، وظیفه دولت است که برای اصلاح آن لایحه بدهد، بحث‌های کارشناسی روی نکاتش انجام شود، بروند در کمیسیون و صحن از آن دفاع کنند و مجلس هم وظیفه دارد که این لایحه را بررسی کند.» او تأکید کرد: «مسئله الان در مورد اجرای قانون است.

فارغ از اینکه عده‌ای خواهان اجرای قانون هستند و عده‌ای نیستند، مهم این است که چرا قانون را وجه‌المصالحه بازی‌های سیاسی قرار می‌دهیم، نه قانون حجاب، هر قانونی را. آن طرح یا لایحه‌ای که مراحل قانونی را طی می‌کند و به قانون تبدیل می‌شود، باید ابلاغ و اجرا شود. وقتی به موقع اجرا نشود، شاهد تبعات و حاشیه‌های آن هستیم. اینکه فلان آقا چرا آنطور تحلیل کرده یا چرا گروهی رفتند و به این موضوع اعتراض کردند، ناشی از این است که قانون معطل مانده است. نمی‌شود که قانونی به‌تصویب برسد و دولت ظهیران اجرا نمی‌کنم و برای اصلاح آن نیز لایحه‌ای ندهد. این شیوه مملکت‌داری نیست. اگر این رویه بخواهد در کشور جاری و ساری شود که دولت‌ها با سلیقه خودشان قانون را معطل بگذارند، رویه خطرناکی خواهد بود. یعنی مجلس دارد خاصیتی خود را از دست می‌دهد. این چالش اصلی ماست. برای مردم این سوال پیش آمده است که وقتی قانون در مسائل مختلف مثلاً حوزه مسکن داریم، چرا به درستی اجرا نمی‌شود. در دولت‌های پیشین هم این مسئله وجود داشته‌است.»

این فعال سیاسی اصولگرا تأکید کرد: «اگر بخواهیم بحث وفاق ملی که آقای پزشکیان پیگیری می‌کند و دولت‌های دیگر هم شعارش را داده بودند اجرایی کنیم، اولین قدمش احترام به قانون است. تمام قوا قانون را به درستی اجرا کنند که برای جامعه سرمشق باشد. وقتی قانون اجرا نشود، تبعات و مشکلاتی دارد که راه پیدا می‌کنند و با امکانات و پشتیبانی حاکمیت به یکه‌تازی می‌پردازند. وقتی قدرت این افراد افزایش می‌یابد بیشترین